

DECYZJE

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2019/338

z dnia 20 lutego 2019 r.

w sprawie przedłużenia wzmocnionego nadzoru w Grecji

(notyfikowana jako dokument nr C(2019) 1481)

(Jedynie tekst w języku greckim jest autentyczny)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej⁽¹⁾, w szczególności jego art. 2 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Po wygaśnięciu pomocy finansowej w ramach Europejskiego Mechanizmu Stabilności w dniu 20 sierpnia 2018 r. decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2018/1192⁽²⁾ wprowadzono na okres sześciu miesięcy od dnia 21 sierpnia 2018 r. wzmocniony nadzór w Grecji.
- (2) Grecja powinna kontynuować kluczowe reformy instytucjonalne i strukturalne w perspektywie średnioterminowej w celu zapewnienia ich realizacji i pełnej skuteczności, w oparciu o znaczną liczbę działań wdrażanych przez ten kraj w ramach programu pomocy finansowej Europejskiego Mechanizmu Stabilności („program”). W tym celu Grecja podjęła zobowiązanie w Eurogrupie, że będzie kontynuować i zakończy wszystkie kluczowe reformy przyjęte w ramach programu oraz zapewni ochronę celów istotnych reform przyjętych w ramach programu oraz w ramach poprzedzających go instrumentów.
- (3) Grecja zobowiązała się również do wdrożenia konkretnych działań w obszarze polityki budżetowej i budżetowo-strukturalnej, dobrobytu społecznego, stabilności finansowej, rynków pracy i dóbr, prywatyzacji i administracji publicznej. Te konkretne działania, które wymieniono w załączniku do oświadczenia Eurogrupy z dnia 22 czerwca 2018 r., przyczynią się do usunięcia potencjalnych źródeł trudności gospodarczych Grecji.
- (4) Od 2010 r. Grecja otrzymała znaczną pomoc finansową, w wyniku której jej pozostające do spłaty zobowiązania na rzecz państw członkowskich należących do strefy euro, na rzecz Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej i na rzecz Europejskiego Mechanizmu Stabilności wynoszą w sumie 243 700 mln EUR. Grecja otrzymała od swoich europejskich partnerów wsparcie finansowe na preferencyjnych warunkach. Aby doprowadzić zadłużenie do bardziej zrównoważonego poziomu, w 2012 r. i następnie w 2017 r. w ramach Europejskiego Mechanizmu Stabilności przyjęto konkretne środki. W dniu 22 czerwca 2018 r. Eurogrupa osiągnęła porozumienie polityczne w sprawie wdrożenia dodatkowych środków, aby zapewnić stabilność długu. Środki te obejmują przedłużenie średnich ważonych terminów zapadalności o kolejnych 10 lat, odroczenie odpisów amortyzacyjnych i spłaty odsetek o kolejnych 10 lat, jak również wdrożenie innych środków okołozadłużeniowych. Dwa razy w roku, na podstawie potwierdzenia w ramach wzmocnionego nadzoru, że Grecja wywiązuje się ze swoich poprogramowych zobowiązań politycznych, w Eurogrupie można uzgodnić dwa dodatkowe środki (odstąpienie od marży odsetkowej za transzę na wykup długu w ramach programu Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej na 2018 r. i przywrócenie transferu kwot równoważnych dochodom banków centralnych strefy euro narosłym od greckich obligacji rządowych na podstawie umowy o aktywach finansowych netto i programu dotyczącego rynku papierów wartościowych).
- (5) Saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych Grecji od 2016 r. jest dodatnie. Prognozuje się, że Grecja osiągnęła docelowy poziom nadwyżki pierwotnej w wysokości 3,5 % produktu krajowego brutto w 2018 r. i osiągnie swój cel w perspektywie średnioterminowej. W 2015 r. zewnętrzne wierzycelności netto osiągnęły

⁽¹⁾ Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 1.

⁽²⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2018/1192 z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie wprowadzenia wzmocnionego nadzoru w Grecji (Dz.U. L 211 z 22.8.2018, s. 1).

poziom dodatni i w kolejnych latach wykazywały jedynie nieznaczny deficyt. Sytuacja gospodarcza w dalszym ciągu się poprawia; w 2018 r. odnotowano wzrost szacowany na 2,0 %, a bezrobocie wykazuje tendencję spadkową. Grecja zainicjowała szeroko zakrojony program reform strukturalnych w celu poprawy otoczenia działalności gospodarczej i konkurencyjności w ramach programów pomocy finansowej i od sierpnia 2018 r. nadal podejmuje działania w tym obszarze.

- (6) Mimo reform Grecja nadal doświadcza znacznych narosłych zakłóceń równowagi; utrzymuje się też podatność na zagrożenia. W szczególności – jak stwierdzono w sprawozdaniu Komisji przedkładanym w ramach mechanizmu ostrzegania na 2019 r., przygotowanym zgodnie z art. 3 i 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011⁽³⁾ – Grecja doświadcza obecnie pewnych trudności. Szacuje się, że pod koniec trzeciego kwartału 2018 r. dług publiczny wynosił 182,8 % produktu krajowego brutto, co stanowi najwyższy poziom w Unii. Międzynarodowa pozycja inwestycyjna netto w wysokości -140,5 % produktu krajowego brutto w 2017 r. również utrzymuje się na podwyższonym poziomie; co więcej, mimo iż saldo obrotów bieżących wykazuje niemal równowagę, nadal jest ono niewystarczające, aby obniżyć znaczną międzynarodową pozycję inwestycyjną netto do rozsądnego poziomu w zadowalającym tempie. Mimo że bezrobocie w dalszym ciągu spadało, ze szczytowej wartości 27,9 % w 2013 r., w październiku 2018 r. nadal wynosiło 18,6 %. Bezrobocie długotrwałe (13,5 % w trzecim kwartale 2018 r.) i bezrobocie młodzieży (39,1 % w listopadzie 2018 r.) również utrzymują się na bardzo wysokim poziomie. Otoczenie działalności gospodarczej i system sądownictwa nadal wymagają znacznego usprawnienia – Grecja wciąż ma duże zaległości w porównaniu z krajami osiągającymi najlepsze wyniki w kilku obszarach objętych wskaźnikami strukturalnymi należącymi do porównawczych wskaźników mierzących wyniki gospodarcze (np. czas potrzebny do przyjęcia orzeczenia sądowego, egzekwowanie umów, rejestrowanie własności, postępowanie upadłościowe itp.).
- (7) Sektor bankowy jest wystarczająco wyposażony w kapitał, jednak wciąż zmagają się z wyzwaniami związanymi z wysokim poziomem ekspozycji zagrożonej i niskim poziomem rentowności; ponadto nadal jest silnie powiązany z państwem. Na koniec września 2018 r. poziom ekspozycji zagrożonej nadal był bardzo wysoki i wynosił 84,7 mld EUR lub 46,7 % całkowitych ekspozycji bilansowych. W ramach programu Grecja przyjęła kluczowe reformy i ma zamiar w najbliższym czasie opracować dodatkowe narzędzia, aby wzmocnić ramy służące obniżeniu ekspozycji zagrożonej i tym samym ułatwić uporządkowanie bilansów banków. Konieczne będą jednak stałe działania, aby obniżyć wskaźnik ekspozycji zagrożonej do zrównoważonego poziomu oraz umożliwić instytucjom finansowym nieprzerwane pełnienie funkcji w zakresie pośrednictwa i zarządzania ryzykiem.
- (8) Grecja – która była odcięta od pożyczek na rynku finansowym od 2010 r. – zaczęła odzyskiwać dostęp do rynku dzięki emisji obligacji państwowych od lipca 2017 r. W styczniu 2019 r. Grecja przeprowadziła udaną emisję obligacji – pierwszą od momentu wyjścia z programu. W obliczu zewnętrznych zagrożeń gospodarczych i krajowych wyzwań dotyczących realizacji reform w perspektywie średnioterminowej warunki uzyskiwania pożyczek przez Grecję pozostają jednak niestabilne.
- (9) W dniu 21 listopada 2018 r. Komisja opublikowała swoją pierwszą ocenę dotyczącą wzmocnionego nadzoru nad Grecją. W ocenie przeprowadzonej przez Komisję i odzwierciedlonej w komunikacie opisano postępy poczynione w odniesieniu do ogólnych i szczegółowych zobowiązań Grecji w zakresie reform podjętych w ramach Eurogrupy i stwierdzono, że wdrażanie reform postępowало, ale konieczne są dalsze wysiłki w celu wypełnienia powyższych zobowiązań⁽⁴⁾.
- (10) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że nadal istnieją przesłanki uzasadniające prowadzenie wzmocnionego nadzoru zgodnie z art. 2 rozporządzenia (UE) nr 472/2013. W szczególności nadal istnieją zagrożenia dla stabilności finansowej Grecji, które – jeżeli się urzeczywistnią – mogą wywołać niekorzystne skutki uboczne w pozostałych państwach członkowskich należących do strefy euro. Jeżeli pojawią się jakiegokolwiek skutki uboczne, mogą one nastąpić w sposób pośredni, wywierając niekorzystny wpływ na zaufanie inwestorów, a tym samym na koszty refinansowania dla banków i pozostałych państw członkowskich należących do strefy euro.
- (11) W związku z tym w średnim okresie Grecja powinna kontynuować podejmowanie działań służących usunięciu źródeł lub potencjalnych źródeł trudności oraz realizowanie reform strukturalnych, aby wspierać solidne i zrównoważone ożywienie gospodarcze, co pozwoli złagodzić skutki wynikające z kilku czynników. Czynniki te obejmują poważne i przedłużające się pogorszenie koniunktury w czasie kryzysu; wysokość poziomu zadłużenia w Grecji; słabości sektora finansowego w Grecji; nadal stosunkowo silne powiązania między sektorem finansowym i finansami publicznymi w Grecji, w tym przez własność państwową; ryzyko przeniesienia poważnych napięć w tych sektorach na inne państwa członkowskie, jak również narażenie państw członkowskich należących do strefy euro na ryzyko w kontekście zadłużenia państwa greckiego.
- (12) Aby zlikwidować pozostałe ryzyko i monitorować spełnienie zobowiązań podjętych w tym celu, konieczne i właściwe wydaje się przedłużenie wzmocnionego nadzoru w Grecji na mocy art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 472/2013.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25).

⁽⁴⁾ Komisja Europejska: Sprawozdanie dotyczące wzmocnionego nadzoru w Grecji, listopad 2018 r., Institutional Paper nr 90, listopad 2018 r.

- (13) Pismem wystosowanym w dniu 14 lutego 2019 r. Grecji umożliwiono przedstawienie opinii na temat oceny Komisji. W swojej odpowiedzi w dniu 15 lutego 2019 r. Grecja zasadniczo zgodziła się z dokonaną przez Komisję oceną wyzwań gospodarczych, przed którymi stoi ten kraj, co stanowi podstawę przedłużenia wzmocnionego nadzoru.
- (14) Grecja będzie nadal korzystała ze wsparcia technicznego w ramach programu wspierania reform strukturalnych (jak określono w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/825 ⁽⁵⁾) w celu opracowywania i wdrażania reform, w tym kontynuacji i zakończenia kluczowych reform zgodnie z zobowiązaniami politycznymi poddanymi monitorowaniu w ramach wzmocnionego nadzoru.
- (15) Komisja zamierza ściśle współpracować z Europejskim Mechanizmem Stabilności – w kontekście jego systemu wczesnego ostrzegania – aby wdrożyć wzmocniony nadzór,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Okres wzmocnionego nadzoru nad Grecją na podstawie art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 472/2013, wprowadzony decyzją wykonawczą (UE) 2018/1192, zostaje przedłużony na okres sześciu miesięcy, począwszy od dnia 21 lutego 2019 r.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Greckiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 20 lutego 2019 r.

W imieniu Komisji
Pierre MOSCOVICI
Członek Komisji

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/825 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie utworzenia Programu wspierania reform strukturalnych na lata 2017–2020 oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013 i (UE) nr 1305/2013 (Dz.U. L 129 z 19.5.2017, s. 1).